

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1625/2023
15.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Тодоресков, адвокат из ..., против тужене Зрењанинска гимназија Зрењанин, коју заступа Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3651/22 од 05.01.2023. године, у седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3651/22 од 05.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 362/21 од 25.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, за период од 01.01.2018. године до 31.10.2020. године, исплати 117.067,00 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате, као и 23.249,48 динара на име посебно обрачунате законске затезне камате до 13.07.2021. године. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, за период од 01.01.2018. године до 31.10.2020. године, исплати 46.257,72 динара са законском затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате, као и 5.365,15 динара на име посебно обрачунате законске затезне камате до 13.07.2021. године. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка исплати 71.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Апелациоони суд у Новом Саду је пресудом Гж1 3651/22 од 05.01.2023. године, ставом првим изреке, преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио тужбени захтев тужиље којим је тражио да се обавезе тужена да јој, за период од 01.01.2018. године до 31.10.2020. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати 117.067,00 динара са затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и износ од 23.249,48 динара на име обрачунате затезне камате до 13.07.2021. године, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати 46.257,72 динара

са затезном каматом од 14.07.2021. године до исплате и 5.365,15 динара на име обрачунате затезне камате до 13.07.2021. године. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова поступка у износу од 71.000,00 динара са затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженој на име трошкова поступка исплати 6.000,00 динара. Ставом четвртим изреке обавезана је тужилца да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати 44.132,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се ревизијом не указује на друге битне повреде које представљају разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у спорном периоду била запослена код тужене на радном месту ..., са коефицијентом за обрачун плате 8,62. Тужена је тужилци у спорном периоду обрачунавала плату тако што је коефицијент радног места множила са основицом за дати месец, те уколико је тако обрачуната висина основне плате била нижа од минималне зараде, тужена је тужилци вршила допуну (корекцију) до минималне зараде на коју је обрачунавано увећање по основу минулог рада, тако да је у неким месецима спорног периода плата тужилце била већа од минималне зараде (већа за укупно 31.147,35 динара за спорни период). У обрачунским листама плата тужилце није исказивана као посебна ставка накнаде трошкове за исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да тужилци припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у висини месечне накнаде утврђене из налаза вештака према којим је висина ових накнада утврђена према параметрима важећим посебним колективним уговорима за јавна предузећа која се финансирају из буџета. Овог с тога јер је плата тужилце, за спорни период одбрачуната у складу са законом о платама у државним органима и јавним службама, била нижа од минималне зараде, те да је тужилци за сваки месец овог периода основна плата увећавана до минималне зараде, односно вршена допуна до висине минималне зараде, произилази да тужилци исплатом плате на наведени начин нису исплаћене и потраживане накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд оценио да тужбени захтев није основан, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 6/2020), у одредби члана 187. став 3. прописује да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог закона прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 99/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, ниже од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у основном образовању.

У конкретном случају, тужиља је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи

којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закона о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/2015) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 12/2009). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиоца садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужили не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд одлучио је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић